

พระราชบัญญัติ

จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๐๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๐๖

เป็นปีที่ ๑๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการ
จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ศาลคดีเด็กและเยาวชนมีอำนาจเช่นเดียวกับศาลจังหวัด ในคดีดังต่อไปนี้

(๑) คดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และคดีอาญาซึ่งศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดาได้โอนมาตามความในมาตรา ๕ ในกรณีเช่นว่านี้ให้ถือว่าบุคคลนั้นเป็นเยาวชนเพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้

(๒) คดีแพ่งที่ฟ้องหรือร้องขอต่อศาลหรือกระทำการใดๆ ในทางศาลเกี่ยวกับผู้เยาว์ ซึ่งจะต้องบังคับใช้ประมวล

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๔

เล่ม ๘๐ ตอนที่ ๑๒๔ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๖

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๑๕๒๐
มาตรา ๑๕๒๓ มาตรา ๑๕๒๗ มาตรา ๑๕๒๘ มาตรา ๑๕๒๙
มาตรา ๑๕๓๖ มาตรา ๑๕๓๘ (๖) มาตรา ๑๕๓๙ (๔)
มาตรา ๑๕๔๖ มาตรา ๑๕๔๗ มาตรา ๑๕๕๒ มาตรา ๑๕๕๓
มาตรา ๑๕๕๕ มาตรา ๑๕๕๖ มาตรา ๑๕๖๑ มาตรา ๑๕๖๒
มาตรา ๑๕๖๓ มาตรา ๑๕๖๔ มาตรา ๑๕๖๕ มาตรา ๑๕๖๖
มาตรา ๑๕๖๗ มาตรา ๑๕๗๐ (๕) มาตรา ๑๕๗๔
มาตรา ๑๕๗๕ มาตรา ๑๕๗๖ มาตรา ๑๕๗๗ มาตรา ๑๕๘๐
มาตรา ๑๖๑๐ มาตรา ๑๖๑๑ และมาตรา ๑๖๑๒

(๓) คดีที่ศาลจะต้องพิพากษาหรือสั่งเกี่ยวกับตัวเด็ก
และเยาวชน ตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการประณต
ศึกษา กฎหมายว่าด้วยการควบคุมเด็กและนักเรียน และ
กฎหมายอื่น ๆ ซึ่งบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของศาลคดีเด็ก
และเยาวชน”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕ ในกรณีที่บุคคลอายุยังไม่ครบยี่สิบปีซึ่งยังไม่
บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส กระทำการอันกฎหมายบัญญัติ

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๕

เล่ม ๘๐ ตอนที่ ๑๒๔ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๖

เป็นความผิด และเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจศาลที่มีอำนาจพิจารณา
คดีธรรมดา ถ้าศาลนั้นเห็นว่าร่างกายจิตใจของบุคคลผู้นั้นยังมี
สภาพเช่นเดียวกับเยาวชน ก็ให้มีอำนาจสั่งให้โอนคดีไปพิจารณา
ในศาลคดีเด็กและเยาวชนที่มีอำนาจ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราช-
บัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๕๔ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางมีอำนาจ
หน้าที่เช่นเดียวกับอธิบดีผู้พิพากษา และอธิบดีผู้พิพากษาศาล
ตามที่บัญญัติไว้ในพระธรรมนูญศาลยุติธรรม

อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เป็นผู้รับผิดชอบ
ในงานของศาลคดีเด็กและเยาวชนทั่วประเทศ

อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เป็นผู้รับผิดชอบในงาน
ของสถานพินิจทั่วประเทศ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความ
ในวรรคนี้ ให้อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางมีฐานะเสมือน
อธิบดีตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ
พลเรือน

เมื่อเห็นสมควร อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางจะมอบให้อธิบดีผู้พิพากษาภาคปฏิบัติหน้าที่แทนก็ได้ แล้วรายงานไปยังกระทรวงยุติธรรม

อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางมีอำนาจควบคุมดูแลสำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก

อธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางมีอำนาจออกใบอนุญาตให้เอกชนจัดตั้งโรงเรียน หรือสถานฝึกและอบรม หรือสถานแนะนำทางจิตเกี่ยวกับเด็ก หรือเยาวชน ซึ่งต้องหาหรือกระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด และมีอำนาจควบคุมดูแลโรงเรียนหรือสถานดังกล่าวแล้ว รวมทั้งมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตที่ได้ออกให้ด้วย”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ ภายใต้อำนาจมาตรา ๑๕ ศาลคดีเด็กและเยาวชนต้องมีผู้พิพากษาไม่น้อยกว่าสองคน และผู้พิพากษาสมทบอีกสองคน ซึ่งอย่างน้อยต้องเป็นสตรีหนึ่งคน จึงเป็นองค์คณะพิจารณาคดีได้ ส่วนการพิพากษาคดีนั้น ผู้พิพากษา

เล่ม ๘๐ ตอนที่ ๑๒๔ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๖

และผู้พิพากษาสมทบที่เป็นองค์คณะพิจารณาที่มีเสียงข้างมาก
เป็นองค์คณะพิพากษาคดีได้”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๗ แห่งพระราช-
บัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๘๔ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๗ คดีที่ศาลคดีเด็กและเยาวชนได้พิพากษาหรือ
มีคำสั่งแล้วนั้น ให้อุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้เหมือนอย่างคดี
ธรรมดา ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความ
เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งตามมาตรา ๑๔ (๑)
และ (๕) แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๒) ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ใช้วิธีการสำหรับเด็ก
และเยาวชนตามมาตรา ๓๑ เว้นแต่ในกรณีที่การใช้วิธีการ
สำหรับเด็กและเยาวชนนั้นเป็นการพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ส่งเด็ก
และเยาวชนไปเพื่อการกักและอบรมมีกำหนดระยะเวลาอีกและ
อบรมเกินสามปี

(๓) ศาลมีคำสั่งตามมาตรา ๓๒”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘ ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์จัดตั้งแผนกคดีเด็กและเยาวชนขึ้นในศาลอุทธรณ์แผนกเดียวหรือหลายแผนกตามความจำเป็น เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีที่มีการอุทธรณ์จากศาลคดีเด็กและเยาวชน”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๑ ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีอำนาจใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนดังต่อไปนี้แทนการลงโทษอาญาหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยได้ คือ

(๑) เปลี่ยนโทษจำคุกหรือวิธีการเพื่อความปลอดภัยเฉพาะการกักกันเป็นการกักและอบรม ซึ่งจะต้องกักและอบรมในสถานที่ที่มีชั่วโมงนอนจำเป็นเวลาตามที่ศาลกำหนด แต่อย่าให้เกินกว่าเวลาที่ผู้นั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์

(๒) เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการส่งตัวไปยังโรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรมเป็นเวลาตามที่ศาลกำหนด แต่อย่าให้เกินกว่าเวลาที่ผู้นั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์

(๓) เปลี่ยนโทษปรับเป็นการเขียนต่อหน้าศาลไม่เกินสิบสองที่

หลักเกณฑ์วิธีกักและอบรมและการเขียนเด็กและเยาวชนให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าควรจะควบคุมตัวไว้ภายหลังที่ผู้นั้นมีอายุครบยี่สิบสี่ปีบริบูรณ์แล้ว ให้ศาลระงับในคำพิพากษาให้ส่งตัวไปจำคุกไว้ในเรือนจำตามเวลาที่ศาลกำหนด”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๒ การกำหนดเวลากักและอบรม และการส่งเด็กหรือเยาวชนไปยังโรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรมนั้น ศาลจะพิจารณากำหนดแต่เพียงระยะเวลาขั้นต่ำและขั้นสูงไว้ ซึ่งภายในระยะเวลาขั้นต่ำและขั้นสูงดังกล่าวแล้วศาลจะปล่อยตัวเด็กหรือเยาวชนไปโดยปราศจากเงื่อนไขหรือภายใต้เงื่อนไขใด ๆ ดังต่อไปนี้ก็ได้ คือ

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๐

เล่ม ๘๐ ตอนที่ ๑๒๔ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๖

---

(๑) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนเข้าไปในสถานที่หรือ
ท้องที่ใด ๆ อันจะจงใจให้เด็กหรือเยาวชนประพฤตินั้น

(๒) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนออกจากสถานที่อยู่อาศัย
ในเวลาค่ำคืน เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็น

(๓) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนคบหาสมาคมกับบุคคล
หรือประเภทบุคคลที่ศาลเห็นไม่สมควร

(๔) ห้ามมิให้เด็กหรือเยาวชนกระทำการใด ๆ อันจะ
จงใจให้เด็กหรือเยาวชนนั้นประพฤตินั้น

(๕) ให้เด็กหรือเยาวชนไปรายงานตัวต่อศาลหรือ
พนักงานคุมประพฤติเป็นครั้งคราว

(๖) ให้เด็กหรือเยาวชนไปศึกษาหรือประกอบอาชีพ
เป็นกิจจะลักษณะ

ในกรณีที่ศาลกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรานี้
ให้พนักงานคุมประพฤตินั้นมีอำนาจสอดส่องด้วย

ถ้าปรากฏว่าเด็กหรือเยาวชนนั้นไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังที่
ศาลกำหนดไว้ ศาลมีอำนาจออกหมายเรียกหรือหมายจับเด็ก
หรือเยาวชนนั้นมาตักเตือน หรือส่งเด็กหรือเยาวชนนั้นไปกัก

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๑

เล่ม ๘๐ ตอนที่ ๑๒๔ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๖

และอบรม หรือส่งตัวไปยังโรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรม เป็นระยะเวลาไม่เกินกำหนดเวลาที่เหลืออยู่ก็ได้”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔ ในกรณีที่เด็กหรือเยาวชนไม่ชำระค่าปรับ ห้ามมิให้ศาลส่งกักขังเด็กหรือเยาวชนแทนค่าปรับ แต่ให้ศาลส่งตัวไปควบคุมในสถานพินิจ สำนักงานของคณะกรรมการพินิจและคุ้มครองเด็ก โรงเรียนหรือสถานฝึกและอบรมเป็นกำหนดเวลาตามที่ศาลเห็นสมควรซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปี”

มาตรา ๑๒ กดีแห่งที่อยู่ในอำนาจศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัตินี้ที่ค้างอยู่ในศาลที่พิจารณาคดีธรรมดา ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ศาลที่พิจารณาคดีธรรมดาพิจารณาพิพากษาต่อไปจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๒

เล่ม ๘๐ ตอนที่ ๑๒๔ ราชกิจจานุเบกษา ๓๑ ธันวาคม ๒๕๐๖

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อปรับปรุงอำนาจการพิจารณาพิพากษาคดีแห่งของศาลคดีเด็กและเยาวชนในกรณีที่เกี่ยวข้องแก่ประโยชน์ได้เสียของเด็กและเยาวชนให้เป็นไปโดยเหมาะสม เป็นประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนยิ่งขึ้น กำหนดองค์คณะผู้พิพากษาในการพิจารณาพิพากษาคดีใหม่ให้เหมาะสม และแก้ไขวิธีการดำเนินงานในศาลคดีเด็กและเยาวชนบางประการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพเป็นประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนยิ่งขึ้น